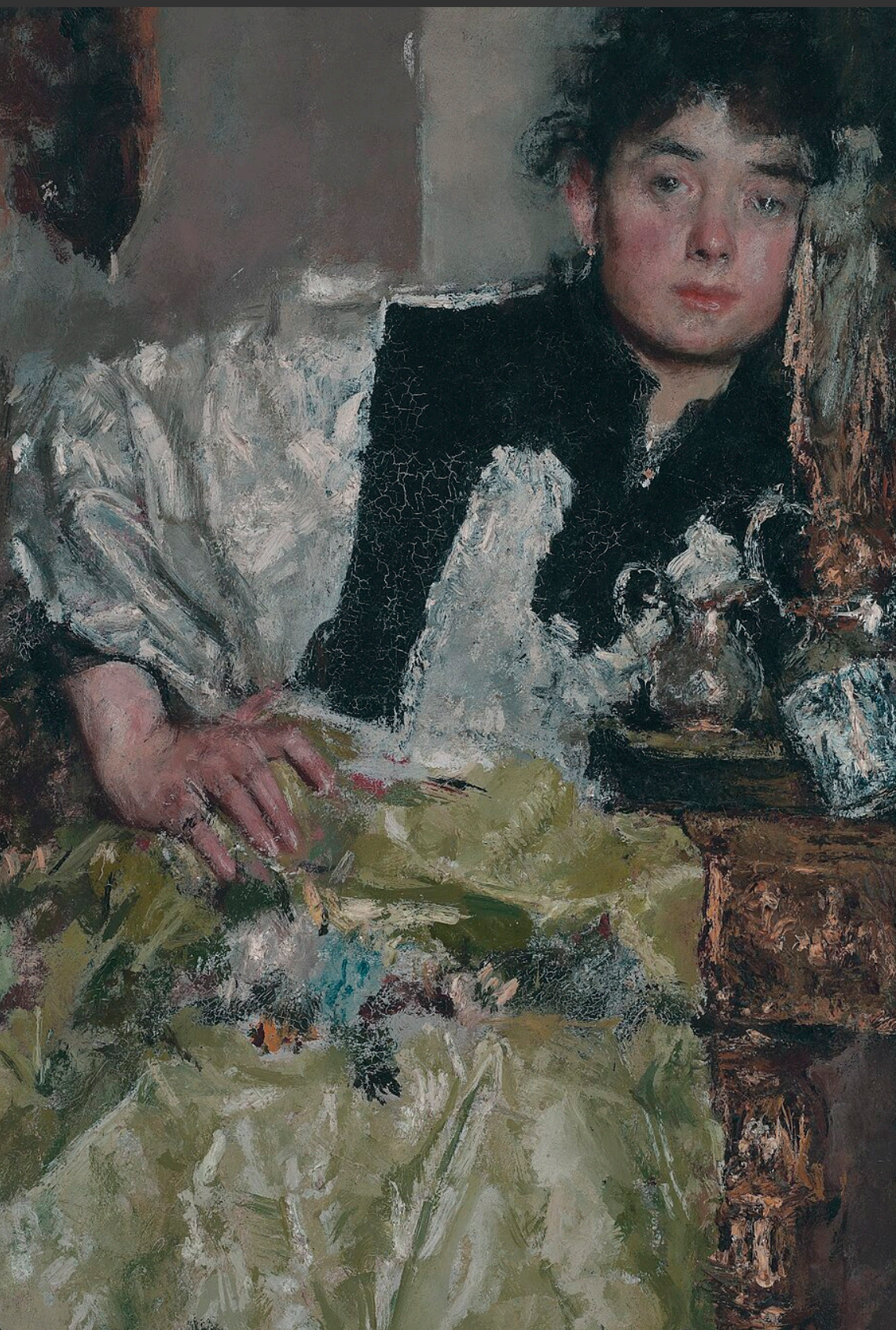
ബസ്സ് തെറ്റാതിരിക്കാൻ

ഇ. ഹരികുമാർ

ബസ്സ് തെറ്റാതിരിക്കാൻ

ഇ. ഹരികുമാർ
(മലയാളം: ചെറുകഥ)

© 2026, E. Harikumar

The electronic versions have been created by making use of the production infrastructure of River Valley Technologies.

The electronic versions were generated from sources marked up in LaTeX in a computer running GNU/LINUX operating system. PDF was typeset using XeLaTeX from TeXLive 2020 and the cloud framework, Ithal (ഇതൾ). The base font used was traditional script of Rachana, contributed by KH Hussain, et al. and maintained by Rachana Institute of Typography. The font used for Latin script was Linux Libertine developed by Philipp H. Poll.

The electronic versions are released under the provisions of Creative Commons Attribution Non-commercial ShareAlike license for free download and usage.

Lost in Thought, a painting by Antonio Mancini (1852–1930). The image is taken from Wikimedia Commons and is gratefully acknowledged.

Sayahna Foundation
JWRA 34, Jagathy, Trivandrum, India 695014
URL: www.sayahna.org

ബസ്സ് തെറ്റാതിരിക്കാൻ

കല്യാണം കഴിഞ്ഞ് ഭർത്താവിന്റെ വീട്ടിലെത്തിയ ആശയെ എതിരേറ്റത് രണ്ട് കഥാപാത്രങ്ങളായിരുന്നു. ഒന്ന് സ്വർണ്ണഫ്രെയിമുള്ള കണ്ണടയിലൂടെ അവളെ നിരാകരിച്ചുകൊണ്ട് നോക്കിയ അമ്മായിയമ്മ. അവർ അടുത്തുവന്ന് അവളുടെ തൊട്ടുമുമ്പിൽനിന്ന് അവളുടെ ഓരോ അംഗങ്ങളും പഠിക്കാൻ തുടങ്ങി. വലത്തെ കൈകൊണ്ട് കണ്ണട കുറച്ചുയർത്തി കണ്ണുകൾ ചുളിച്ച് അവർ ഒരു പത്തു മിനിറ്റുനേരം നോക്കി പഠിച്ചു. അവസാനം മകന്റെ നേരെ തിരിഞ്ഞ് നിനക്കു ഇങ്ങനത്തെ ഒരുത്തിയെ കിട്ടിയുള്ളോടാ എന്ന ഒരു നോട്ടവും എറിഞ്ഞ് തിരിഞ്ഞു നടന്നു.

രണ്ടാമത്തെ കഥാപാത്രം ഭർത്താവിന്റെ അനുജത്തി രമണിയായിരുന്നു. അവൾക്ക് തന്നേക്കാൾ പ്രായമായിട്ടുണ്ടാകുമെന്ന് ആശ ഊഹിച്ചു. അവൾ ഓടി വന്ന് ചേട്ടനെ കെട്ടിപ്പിടിച്ച് കഴുത്തിൽ തൂങ്ങി. എന്താ ചേട്ടൻ ഇത്ര നേരം വൈകിയത് എന്നൊരു ചോദ്യവും. ഗോപി അവളെ അരക്കെട്ടിലൂടെ പിടിച്ച് കൊഞ്ചിച്ചുകൊണ്ട് എന്തോ പറഞ്ഞ് അകത്തേക്കു പോയി. അതോടെ അവൾക്ക് നേരിടേണ്ടിവന്ന കഥാപാത്രങ്ങളുടെ എണ്ണം മൂന്നായി. ആശ കുറച്ചുനേരം ഉമ്മറത്തുതന്നെ ചുറ്റിപ്പറ്റി നിന്നു. പിന്നെ അവിടെത്തന്നെയുള്ള ഒരു കസേരയിൽ ഇരുന്നു കൊണ്ടാലോചിച്ചു. കല്യാണം കഴിഞ്ഞ അന്നുതന്നെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരലും, കൊണ്ടാക്കലും കഴിഞ്ഞിരുന്നു. അന്നു വന്നപ്പോൾ വിളക്കും താലവും പിടിച്ചിരുന്നത് വേറെ ഏതോ പെൺകുട്ടികളായിരുന്നു. ഈ അമ്മയും മകളും അല്ല, തീർച്ച. അമ്മായിയമ്മയുടെ പെരുമാറ്റത്തിൽ അവൾക്ക് അസാധാരണമായി ഒന്നും തോന്നിയില്ല. എല്ലാ അമ്മായിയമ്മമാരും ഒരു പക്ഷേ, അങ്ങിനെതന്നെയായിരിക്കും പെരുമാറുക.

സ്വന്തം സൗന്ദര്യത്തെപ്പറ്റി ആശയ്ക്കു നല്ല ബോധമുണ്ട്. ചെമ്പകത്തിന്റെ നിറമാണ് അവളുടേത്. സിൽക്കുപോലത്തെ തലമുടി, ഭംഗിയുള്ള മൂക്ക്, പ്രകാശം പരത്തുന്ന കണ്ണുകൾ. അതുപോലെ വടിവൊത്ത ദേഹവും. ഇതെല്ലാം തനിക്കുണ്ടെന്ന് അവൾക്കറിയാം. ഇതെല്ലാം ഏതു പ്രതിസന്ധിയിലും ആത്മവിശ്വാസം കൊടുക്കുന്നതായിരുന്നു. പിന്നെ ഒരു അമ്പതുകാരി അമ്മായിയമ്മ തന്നെ നോക്കി പുരികം ചുളിച്ചപ്പോൾ അവൾക്ക് വലിയ വിഷമമൊന്നുമുണ്ടായില്ല. ഭർത്താവ് അനിയത്തിയുടെ അരക്കെട്ടിലൂടെ കയ്യിട്ട് അകത്തേക്കു പോയപ്പോഴും അവൾക്ക് അസാധാരണമായി ഒന്നും തോന്നിയില്ല. പക്ഷേ, ഒറ്റയ്ക്ക് ഇരിക്കേണ്ടിവന്ന വിഷമം കാരണം അവൾ അകത്തേക്ക് പോകാൻ തീരുമാനിച്ചു. ഉമ്മറത്തുനിന്ന് തളത്തിലേക്കാണ് കടക്കുന്നത്. തളത്തിൽ നിന്ന് രണ്ടു വാതിലുകളുണ്ട്. ഒന്ന് അടുക്കളയിലേക്കുള്ളതും മറ്റൊന്ന് ഒരു കിടപ്പുമുറിയിലേയ്ക്കുള്ളതും. തളത്തിന്റെ ഇടതുവശത്ത് മുകളിലേക്കുള്ള കിടപ്പുമുറിയിൽ കട്ടിലിന്റെ തലക്കൽ അമ്മ ഇരിക്കുന്നു. കാൽഭാഗത്ത് ഗോപിയും. അയാളുടെ തോളത്ത് കയ്യിട്ടുകൊണ്ട് അനിയത്തി നിൽക്കുകയാണ്. ആശ കടന്നുവന്ന ഉടനെ സംസാരം പെട്ടെന്നു നിലച്ചു.

ആശ കാൽ പിന്നോക്കംവെച്ച് തിരിഞ്ഞുപോകാൻ ഭാവിച്ചു. അപ്പോൾ ഗോപി വിളിച്ചു.

'ആശ വരൂ ഇവിടെ ഇരുന്നോളൂ.'

ആശ നോക്കിയപ്പോൾ അവിടെ കട്ടിലല്ലാതെ ഇരിക്കാൻ വേറെ സ്ഥലമൊന്നുമില്ല. വേണമെങ്കിൽ കട്ടിലിന്മേൽ അമ്മയുടെയും മക്കളുടെയും നടുവിലിരിക്കാം. അങ്ങിനെയിരുന്നാൽ രണ്ടു പക്ഷത്തുനിന്നുമുള്ള നോട്ടത്തിന്റെ നടുവിൽ ചൂളി ഇരിക്കേണ്ടി വരും. അവൾക്ക് ഭർത്താവിന്റെ പിന്നിൽ അയാളുടെ അനിയത്തി നിൽക്കുന്നപോലെ നിൽക്കാൻ തോന്നി. അതൊരു അഭയസ്ഥാനമാണ്. ഒന്നുമില്ലെങ്കിലും താൻ ആക്രമിക്കപ്പെടുന്നുണ്ടോ എന്ന് മനസ്സിലാക്കാമല്ലോ. അവൾ വാതിൽപ്പടിമേൽ നിന്നു. അപ്പോൾ അമ്മായിയമ്മ സംസാരിക്കാൻ തുടങ്ങി.

'ഈ വാതിൽപ്പടിയിന്മേൽ നിൽക്കാ മുതലായതൊക്കെ നിങ്ങടെ നാട്ടിൽ നല്ല സ്വഭാവമായിരിക്കും. ഞങ്ങടെ നാട്ടിൽ ഇതൊന്നും പതിവില്ല. ഇവിടെ ഇതൊക്കെ അശ്രീകരമായിട്ടാണ് കണക്കാക്കണത്.'

അവൾ പിന്മാറി, തളത്തിൽ ഒരു കസേരയിൽ പോയി ഇരുന്നു. ഭർത്താവിന്റെ വീട്ടിൽ അവളുടെ ജീവിതം എങ്ങിനെയായിരിക്കുമെന്ന ഒരു ഏകദേശ രൂപം ഒരു മുന്നറിയിപ്പായി അവൾക്ക് കിട്ടിക്കഴിഞ്ഞു.

'കുറച്ച് തണ്ടുള്ള കൂട്ടത്തിലാണെന്ന് തോന്നണു.'

അമ്മായിയമ്മയുടെ ശബ്ദം അവൾ കേട്ടു. ഗോപി അപ്പോൾ എന്തായിരിക്കും മറുപടി പറഞ്ഞിരിക്കുക എന്നവൾ ഊഹിച്ചു. ഒരുപക്ഷേ, ഒന്നും പറഞ്ഞില്ലായിരിക്കും. വിവാഹം കഴിഞ്ഞ രണ്ടു രാത്രികളുടെ പരിചയത്തിൽ അയാൾക്കവളോട് സ്നേഹമുണ്ടെന്ന ധാരണയാണ് അവൾക്കുണ്ടായിരുന്നത്. അയാൾ അവളോട് കൂടുതൽ അടുത്തിരുന്നില്ല. അത് കുറച്ച് ലജ്ജാശീലനായതു കൊണ്ടായിരിക്കുമെന്നവൾ സമാധാനിച്ചു.

അമ്മായിയമ്മയുടെ ശബ്ദം ഉയർന്നു വന്നു. ആശയെപ്പറ്റിത്തന്നെയാണ് സംസാരിച്ചിരുന്നത്. അവൾ എഴുന്നേറ്റ് ഉമ്മറത്തേക്ക തന്നെ നടന്നു. ശബ്ദകോലാഹലങ്ങളിൽ നിന്നകന്നിരിക്കാമല്ലൊ. മിറ്റത്ത് അപ്പോഴും പോക്കുവെയിൽ. പുഷ്പിച്ചു നിൽക്കുന്ന തെച്ചിമരങ്ങൾ, അലറി മരങ്ങൾ. അവൾ ഒരു രക്ഷാകേന്ദ്രം തേടുകയായിരുന്നു. തനിക്കാവശ്യമാവും. അവൾ സാധാരണ ചെയ്യാറുള്ളതാണത്. മനസ്സ് അലയാൻ വിടുക. പ്രത്യേകിച്ചും ഉച്ച തിരിഞ്ഞ സമയങ്ങളിൽ. അവൾ മരിച്ചുപോയ അമ്മമ്മയെ ഓർക്കും. വീട്ടിലെ പല ഓർമ്മകളും അവരോട് ബന്ധപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതാണ്. പുറം ചുമരിൽ ഒരു തേനീച്ചക്കൂട്, ജനലിലൂടെ വന്ന്, കറുത്ത സിമന്റിട്ട നിലത്ത് പതിക്കുന്ന സൂര്യപ്രകാശം, ആ പ്രകാശം പ്രതിഫലിക്കുന്ന ദൈവങ്ങളുടെ ചിത്രങ്ങൾ ചുമരിൽ. ഈ ഓർമ്മകൾ അവളെ എപ്പോഴും ശാന്തമാക്കാറുണ്ട്.

അങ്ങിനെയിരിക്കുമ്പോൾ ഒരാൾ പടികടന്നു വരുന്നതവൾ കണ്ടു. നരച്ച കുറ്റി രോമങ്ങളുള്ള ഒരാൾ. കറുത്ത കരയുള്ള ഡബിൾമുണ്ടുടുത്തിരിക്കുന്നു. അടുത്തു വന്നപ്പോൾ ആശയ്ക്ക് ആളെ മനസ്സിലായി. ഗോപിയുടെ അച്ഛൻ. വിവാഹാലോചനയുടെ ആദ്യം വന്നപ്പോൾ ഇദ്ദേഹവുമുണ്ടായിരുന്നു. രണ്ടാമത് പെണ്ണുകാണാൻ വന്നപ്പോഴും. അപ്പോൾ അമ്മയും മകളും മാത്രമേ അകത്തുവന്ന് അവളെ കണ്ടുള്ളൂ.

അയാൾ ഉമ്മറത്തേക്കുള്ള പടികൾ കയറി വന്നപ്പോൾ ആശ എഴുന്നേറ്റു. അയാൾ ഉമ്മറത്തേക്ക കയറി ഒരു നിമിഷം അവളെ നോക്കി എന്തോ പറയണമോ എന്ന ശങ്കിച്ചു നിന്നു. പിന്നെ ധൃതിയിൽ വലത്തോട്ടുള്ള വാതിൽ കടന്ന് ഒരു മുറിയിലേക്ക് അപ്രത്യക്ഷനായി. ആ മുറി അവൾ അപ്പോഴാണ് ശ്രദ്ധിച്ചത്. വീടിന്റെ അകവുമായി യാതൊരു ബന്ധവുമില്ലാത്ത മട്ടിൽ ഒരു മുറി.

അച്ഛൻ പുറത്തു വരുന്നതും പ്രതീക്ഷിച്ച് അവൾ കുറച്ചുനേരം അവിടെ നിന്നു. ഒരു പതിനഞ്ചു മിനിറ്റോളം അങ്ങിനെ നിന്നിട്ടുണ്ടാകും. അയാൾ പുറത്തു വരുമെന്നുണ്ടായില്ല. ചാരിയ വാതിൽ അനങ്ങാതെ നിന്നു. അവൾ വീണ്ടും തിണ്ണമേൽ സിമന്റിന്റെ തണുപ്പിൽ ചാരിയിരുന്നു. ഇതിനകം വെയിൽനാളങ്ങൾ കെട്ടുകയും നിഴലുകൾ മുറ്റത്താകെ പരക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. അവൾക്ക് ഉറക്കം വന്നു. ഉറക്കം വരുന്നെന്ന വസ്തുത തന്നെ അവളെ ഭയപ്പെടുത്തി. കാരണം കഴിഞ്ഞ രണ്ടു രാത്രികളിലും ഉറക്കം കിട്ടാത്ത വിഷമം അവൾക്കുണ്ടായിരുന്നില്ല.

'നീയിവിടെ എന്തു ചെയ്യുകയായിരുന്നു?'

ഗോപിയുടെ ശബ്ദം. അവൾ ഞെട്ടിയുണർന്നു.

'നീ മുകളിൽ പോയിട്ടുണ്ടാകുമെന്നാണ് ഞാൻ വിചാരിച്ചിരുന്നത്.'

അങ്ങിനെ വിചാരിക്കാനുള്ള കാരണങ്ങളൊന്നും അവൾ കണ്ടില്ല. അവൾ നടാടെയാണ് ഇവിടെ വരുന്നത്. രണ്ടാമത്തെ പ്രാവശ്യമെന്നു പറയാം. ആദ്യത്തെ പ്രാവശ്യം ഉച്ചയ്ക്കു ശേഷം ഇവിടെ എത്തി, നാലുമണിക്കു തിരിച്ചു പോന്നു. ആ സമയത്ത് അവൾക്ക് വീട് കാണാനൊന്നും പറ്റിയില്ല.

എഴുന്നേറ്റ് ഗോപിയുടെ പിന്നാലെ അകത്തേക്കു കടക്കുമ്പോൾ അവൾ ആലോചിച്ചു. മുകളിൽ എന്നു പറയുന്നത് അവരുടെ കിടപ്പുമുറിയായിരിക്കും. അലങ്കരിച്ച ഒരു മണിയറയെപ്പറ്റിയുള്ള സങ്കല്പം അവൾക്കുണ്ടായിരുന്നു. [illegible]

തളത്തിൽ വെളിച്ചം കുറവായിരുന്നു. മുകളിലേക്കുള്ള കോണിയിൽ ഇരുട്ട് പരന്നിരുന്നു. മുകളിൽ കുറച്ചുകൂടി വെളിച്ചമുണ്ടായിരുന്നു. [illegible] ആരും കിടന്നിട്ടുള്ളതായി തോന്നിയില്ല.

വലിയ മുറിയായിരുന്നു അത്. വലിയ ജനലുകൾ. മരത്തിന്റെ വാർണീഷ് അടിച്ച തട്ട്. എല്ലാം ഒരു ഗതകാലസമൃദ്ധിയുടെ ലക്ഷണം കാണിച്ചു. വല്ല കാരണവന്മാരും സമ്പന്നതയുടെ കാലങ്ങളിൽ വെച്ചതായിരിക്കണം. ആ സമൃദ്ധിയുടെ അവശിഷ്ടങ്ങൾ പോലും ഇപ്പോൾ അവിടെ ജീവിക്കുന്നവരുടെ [illegible] കാണാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. [illegible] ഈ മുറി ഇതുവരെ ആരും ഉപയോഗിച്ചിട്ടില്ലെന്നവൾ തീർച്ചയാക്കി.

ഗോപി താഴേക്കു തിരിച്ചുപോയി. അപ്പോഴാണ് അവൾക്കു മനസ്സിലായത്. [illegible] അവൾ മറ്റു പലതും പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്നു.

ഗോപി അവിടെ നിന്ന് സൂട്ട്കേസുമായി തിരിച്ചു വന്നു. മുകളിൽ എത്തിയില്ല, അപ്പോഴേക്കും ചുവട്ടിൽ നിന്ന് അമ്മായിയമ്മയുടെ വിളി.

'ഗോപീ.'

അയാൾ സൂട്ട്കേസ് അവിടെ വെച്ച് പോകാനായി തിരിഞ്ഞു. അപ്പോൾ ആശ ചോദിച്ചു.

'കുറച്ച് കഴിഞ്ഞിട്ട് പോയാൽ പോരേ?'

ഗോപി ഒന്നു പരുങ്ങി.

അപ്പോഴേക്കും വീണ്ടും ആ വിളി, അക്ഷമയോടെ.

'ഗോപീ നീ എന്താ അവിടെ ചെയ്യണത്?'

ഗോപി ഒരക്ഷരം മിണ്ടാതെ തിരിഞ്ഞ് കോണിയിറങ്ങി താഴേക്ക പോയി.

അപ്പോൾ അങ്ങിനെയൊക്കെയാണ് സ്ഥിതികൾ. ആശ ആലോചിച്ചു.

അവൾ കോണിയിറങ്ങി താഴേക്ക വന്നു.

ഗോപി ഉമ്മറത്തിരിക്കുകയായിരുന്നു. അമ്മയും മോളും അടുക്കളയിൽ. ആശ അടുക്കളയിലേക്ക നടന്നു. അമ്മയും മകളും ചായയുണ്ടാക്കുന്ന തിരക്കിലാണ്. അവളെക്കണ്ടപ്പോൾ രമണി പറഞ്ഞു.

'ഏട്ടത്തിയമ്മ ഇരിക്കൂ.'

അവൾ ഇരുന്നു. പക്ഷേ, ചായ കിട്ടിയപ്പോൾ അവൾ അതുമായി ഉമ്മറത്തേക്ക നടന്നു. ചായക്കപ്പ് ഗോപിയുടെ നേരെ നീട്ടി. ഗോപി അത് വാങ്ങാൻ ഭാവിക്കുകയായിരുന്നു. അപ്പോഴേക്കും കേട്ടു പിന്നിൽ നിന്ന് അമ്മായിയമ്മയുടെ ശബ്ദം.

'ഗോപി ഈ നേരത്ത് ചായ കുടിക്കാറില്ല. അവൻ പാലാണ് കുടിക്കാ.'

അപ്പോഴേക്കും രമണി ഒരു ഗ്ലാസിൽ പാലുമായി എത്തിയിരുന്നു.

ഗോപി ഒന്നും പറയാതെ പാൽ വാങ്ങി കുടിച്ചു.

ആറുമണി എന്നത് പാല് കുടിക്കാൻ കുറച്ചാസമയമാണെന്ന ആശയ്ക്കു തോന്നി. അവൾ പെട്ടെന്ന് ഗോപിയെ ഒരു ചെറിയ കുട്ടിയായി സങ്കല്പിച്ചു. [illegible]

ക്രമേണ അവൾക്ക് ഒരു കാര്യം മനസ്സിലായി. ഗോപിയുടെ കാര്യത്തിൽ തനിക്കൊന്നും ചെയ്യാനില്ല. കാര്യങ്ങളെല്ലാം അമ്മയും മകളും കൂടി നടത്തുന്നുണ്ട്. താനതിൽ തലയിടുക എന്നതിനർത്ഥം കുഴപ്പം വരുത്തി വെക്കലാണ്. അവൾ മത്സരത്തിൽ നിന്നൊഴിവായി.

രാത്രി ഊണുകഴിഞ്ഞ് കിടന്നപ്പോൾ അവൾ ഗോപിയോട് ചോദിച്ചു.

'എന്നെ ഇഷ്ടായില്ലേ?'

ഗോപി തലയിണ എടുത്ത് [illegible] അയാൾ ആശ്ചര്യത്തോടെ പറഞ്ഞു.

'ഇഷ്ടായല്ലോ!'

എന്തേ അത് ചോദിക്കാൻ എന്ന അർത്ഥത്തിൽ അയാൾ അവളെ നോക്കി. അവൾ ഒന്നും പറഞ്ഞില്ല. ശരിക്കു പറഞ്ഞാൽ അവൾക്ക് പരാതികളുണ്ടായിരുന്നു. [illegible]

ഗോപി കിടന്നിരുന്നു. അവൾ വിളക്ക കെടുത്തി വന്നു കിടന്നു.

ഗോപിയിൽനിന്ന് അനക്കമൊന്നുമുണ്ടായില്ല. അയാൾ ഉറക്കം നടിച്ചു കിടക്കുകയാണെന്നവൾക്കു മനസ്സിലായി. അവൾ പതുക്കെ ചോദിച്ചു.

'ഗോപി ഉറങ്ങിയോ?'

മറുപടിയില്ല.

അവൾ പകൽ ഉമ്മറത്തിരുന്നപ്പോഴെ വെയിൽ നോക്കിയിരുന്നതോർത്തു. അവളുടെ അഭയസ്ഥാനം തെരെഞ്ഞു. അങ്ങിനെ അവൾ ഉറങ്ങിപ്പോയി.

പിറ്റേന്ന മുതൽ അവൾ ഭർത്താവിന്റെ വീട്ടിലെ എല്ലാവരെയും ശ്രദ്ധിക്കാൻ തുടങ്ങി.

രാവിലെ അവൾ എഴുന്നേറ്റ് വന്നാൽ അമ്മായിയമ്മ അടുക്കളയിൽ [illegible]

'നിയെന്തിനാ ഇത്ര നേരത്തെ എഴുന്നേറ്റു വന്നത്? ചായയൊക്കെ ഞാൻ തന്നെ ഉണ്ടാക്കിക്കോളാം.'

'വേണ്ടമ്മേ, ഞാനുണ്ടാക്കാം.'

ആശ ചായക്കുള്ള വെള്ളം നിറക്കാൻ തുടങ്ങി. പക്ഷേ, അമ്മായിയമ്മ അവളുടെ കയ്യിൽനിന്ന് പാത്രം വാങ്ങി. [illegible]

'ഉറങ്ങിയോ?'

മറുപടിയുണ്ടായില്ല. അവളും കിടന്നുറങ്ങി.

ഇങ്ങനെ പോകുന്നത് അത്ര പന്തിയല്ലെന്ന് അവൾക്ക് തോന്നി. ഒരു ദിവസം രാത്രി ഗോപിക്ക് കണ്ണടക്കാൻ അവസരം കൊടുക്കുന്നതിനു മുമ്പ് അവൾ ചോദിച്ചു.

'ഗോപി കിടന്ന ഉടനെ ഉറങ്ങുന്നതെന്താ?'

ഗോപി വെറുതെ മൂളുകമാത്രം ചെയ്തു.

'എന്നിട്ട് വളരെ നേരം കഴിഞ്ഞിട്ടേ ഉറക്കം കിട്ടാറുള്ളൂ. നമുക്ക് കുറച്ച് നേരം സംസാരിച്ചിരുന്നുകൂടേ?'

ആശ ആലോചിച്ചു. പകൽ മുഴുവൻ അമ്മയും മോളും ഗോപിയുടെ തന്റെ അരികിലാണ് ഉണ്ടാവുക. അവൾക്ക് സംസാരിക്കാൻ അവസരം കിട്ടാറില്ല.

'സംസാരിച്ചോളു.' ഗോപി പറഞ്ഞു.

സംസാരം തുടങ്ങേണ്ടത് ഗോപി തന്നെയാണെന്ന് അവൾ ഓർത്തു. ഗോപിയാണെങ്കിൽ സംസാരിക്കാൻ യാതൊരു താൽപര്യവുമില്ലാത്ത മട്ടിൽ ഇരിക്കുകയാണ്. ആശ [illegible] അവൾ ചോദിച്ചു.

'അമ്മയ്ക്കും രമണിയ്ക്കും എന്നെ ഇഷ്ടായില്ല അല്ലേ?'

'ആരു പറഞ്ഞു?'

'എനിക്കങ്ങിനെ തോന്നി.'

ഗോപി ഒന്നും പറഞ്ഞില്ല. അയാൾക്ക് ആശ പറഞ്ഞത് നിഷേധിക്കാമായിരുന്നു. നിഷേധിക്കാൻ ഒന്നുമില്ലെന്ന് അവൾക്കു മനസ്സിലായി. [illegible] അവൾക്ക് പിന്നെ ഒന്നും സംസാരിക്കാൻ തോന്നിയില്ല. അവൾ ചോദിച്ചു.

'വിളക്കണയ്ക്കട്ടെ?'

ഗോപി മൂളി.

[illegible]

'ഗോപി.'

അനക്കമില്ല.

അവൾ ഒരിക്കൽക്കൂടി വിളിച്ചുനോക്കി.

അയാൾ ഉറങ്ങിയ മട്ടിൽ ശ്വാസം കഴിക്കുകയായിരുന്നു. അവൾക്ക് പെട്ടെന്ന് സങ്കടമായി. അവൾ ശബ്ദമില്ലാതെ കരഞ്ഞു. ഗോപിയുടെ പെരുമാറ്റം വിചിത്രമായി അവൾക്കു തോന്നി. ചെയ്യാൻ പാടില്ലാത്ത ഒന്നു ചെയ്യുന്നതുപോലെ.

അവൾക്ക് അമ്മയെ കാണാൻ തോന്നി. പിറ്റേന്ന രാവിലെത്തന്നെ പോകണമെന്ന തീർച്ചയാക്കി. ഗോപി വരികയാണെങ്കിൽ അയാളെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടു പോകാം. [illegible]

രാവിലെ ഇത് പറഞ്ഞപ്പോൾ ഗോപിക്ക് യാതൊരു എതിർപ്പുമുണ്ടായില്ല. അയാൾ പെട്ടെന്നുതന്നെ പോകാനൊരുങ്ങി. പക്ഷേ, അമ്മ സമ്മതിച്ചില്ല.

'അങ്ങിനെ ഇപ്പോൾ അങ്ങട്ട് പോവാറായോ?'

പിന്നെ അന്ന വൈകുന്നേരം തന്നെ തിരിച്ചു വരാമെന്നു പറഞ്ഞപ്പോൾ അവർ സമ്മതിച്ചു.

ഗോപി പെട്ടെന്നുതന്നെ വസ്ത്രം മാറി [illegible]

'ഞാൻ വരുന്നില്ല. എന്റെ ഒരു സ്നേഹിതൻ വരാമെന്നു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.'

അവൾ ഞെട്ടിപ്പോയി.

[illegible]

'ഗോപി എപ്പോ വരും?'

'ഗോപി വന്നില്ലേ?'

'നീ എന്തേ വരാൻ കാരണം?'

'ഒന്നുമില്ല. അമ്മയെ കാണാൻ തോന്നി. വന്നതാണ്.' [illegible]

അവർക്കു വിശ്വാസമായില്ല. [illegible]

വൈകുന്നേരം ആശ ഉദ്ദേശിച്ചതിനു ബസ്സ് അവൾ ബസ്സ്സ്റ്റോപ്പിലേത്തിയപ്പോഴേക്കും പോയിരുന്നു. ഇനി അടുത്ത ബസ്സ് [illegible] ഇനി അവൾക്ക് ബസ്സ്സ്റ്റോപ്പിൽ നിന്നുകൊണ്ടിരിക്കാൻ വയ്യ. [illegible]

ബസ്സ് വീട്ടുപടിക്കൽ തന്നെ നിർത്തുന്നതുകൊണ്ട് നടക്കാതെ കഴിഞ്ഞു. സമയം പത്തരയായിരുന്നു. അവൾ പടി കടന്ന് മിറ്റത്തെത്തിയപ്പോഴേ മനസ്സിലായി, എല്ലാവരും ഉറക്കമായിരുന്നു. അവൾ വാതിൽക്കൽ മുട്ടി വിളിച്ചു. [illegible]

ഓ നീ വന്നോ? എന്ന ഒരു ഭാവമായിരുന്നു അയാൾ അവിടെ നിന്നു. അയാൾ ആശ അകത്തു കടന്നപ്പോൾ അയാൾ വാതിലടച്ചു. [illegible]

മുകളിലെത്തിയ ഉടനെ ആശയ്ക്ക് മനസ്സിലായി. ഗോപി ആ മുറിയിലില്ല കിടന്നിരുന്നത്. [illegible]

അവൾ കയ്യിൽ പിടിച്ചിരുന്ന പുതപ്പ് മേശമേൽ വെച്ച് [illegible]

കിടക്കുമ്പോൾ ആലോചിച്ചു. [illegible]

കിടന്നോളൂ. ഞാൻ കുറച്ച് വെള്ളം കുടിച്ചിട്ട് വരാം.

അടുക്കളയിൽനിന്ന് വെള്ളം കുടിക്കാമോഴേക്കും അവൾ ആലോചിച്ചിരുന്നു. [illegible]

വേറൊരു കിടപ്പുമുറിയിലേക്ക് പതിഞ്ഞുനോക്കുന്നത് അവൾക്ക് ഒരു കാര്യമായിരുന്നു. [illegible]

ഇപ്പോൾ അവൾക്ക് ചില സംശയങ്ങൾ തീർക്കേണ്ടതുണ്ട്. അവൾ മടിച്ചു മുറിയിൽ ഇരുട്ടായിരുന്നു. [illegible]

ആ മുറിയിൽ വെറെ കിടക്കയൊന്നുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അപ്പോൾ ഗോപി എവിടെയാണ് കിടന്നത് എന്ന് അവളുടെ ഉള്ളിൽ ഉയർന്നു. [illegible]

ആശ പെട്ടെന്ന് തളർന്നുപോയി. [illegible]

അവൾ വിളക്ക കെടുത്തി മുറിയിൽ പോയി കിടന്നു. [illegible] ഈ മനഷ്യർ എന്തേ ഇങ്ങനെ പെരുമാറാൻ?

പിറ്റേന്ന മുതൽ ആശ അമ്മായിയമ്മയോടും രമണിയോടും സംസാരിക്കാൻ ഇടക്കിടെ ശ്രമിച്ചു. സംസാരിക്കാൻ തുടങ്ങിയതിനുശേഷം [illegible]

സംസാരിക്കാൻ തുടങ്ങിയപ്പോഴാണ് അവരുടെ ഉള്ളിലുള്ള പലതും പുറത്തുവന്നത്. [illegible]

'എഞ്ചിനീയർമാർക്കൊക്കെ എന്താ ഒരു വിലയുള്ളത്. ഇപ്പോൾ ഉഴവിനെ പിന്തുടർന്ന് എഞ്ചിനീയർമാരെ കാണാം.'

എഞ്ചിനീയറാണ് അവൾക്കെന്തിനാണ് ഇതൊക്കെ പറയുന്നത്? [illegible]

അതിനിടയ്ക്ക് സംഭവിച്ചതിനെല്ലാം വിശദീകരണം കണ്ടെത്താൻ അവൾ ശ്രമിക്കുകയായിരുന്നു. [illegible]

'എന്തിനാണ് അങ്ങിനെയൊക്കെ ചെയ്യുന്നത്? മോശമല്ലേ?'

ഗോപി ഒരു ചെറിയ ചിരി പാസ്സാക്കുക മാത്രം ചെയ്തു. [illegible]

അവൾക്ക് കമ്പ്യൂട്ടറായുള്ള ചിന്തിച്ചു. [illegible]

അവൾ വിമലയ്ക്ക് കത്തെഴുതി. കുറച്ചു സംസാരിക്കാനുണ്ട്. സൗകര്യപ്പെട്ടാൽ ഉടനെ ഇവിടെ ഒന്നു വരണം.

വിമലയെ ആശ സൈക്യാട്രിസ്റ്റ് എന്നാണ് വിളിക്കാറ്. [illegible]

ഒരു ദിവസം വൈകുന്നേരം വിമല വന്നു. എല്ലാം കേട്ടപ്പോൾ വിമല പറഞ്ഞു.

'ഇത് വളരെ കോംപ്ലിക്കേറ്റഡാണ്. നീ വേഗം തന്നെ കാണാം. ഗോപിയെക്കൂട്ടി വന്നു കൂടെ?'

ഗോപി വന്നതിനെപ്പറ്റി തോന്നിയില്ല. [illegible]

'എന്നാൽ നീ ഒറ്റക്കു വരൂ. ഞാൻ നിന്റെ അമ്മായിയമ്മയോട് ക്ലബ്ബിൽ പോയിക്കൊള്ളാം. നിന്നെ ഈ ഞായറാഴ്ച വിടണമെന്ന്.'

ഡോക്ടർ കമാർ ആശയോട് വളരെ ദയാപൂർവ്വം പെരുമാറി. അവരുടെ അറിവിൽ അയാൾക്ക് അവളോടുള്ള പെരുമാറ്റത്തിലെ സാധാരണ പെൺകുട്ടികളിൽനിന്നും ഇവൾ വളരെ വിഭിന്നയാണെന്നവർ കണ്ടു.

ഇത് വളരെ സാധാരണമായ ഒരു കേസ്സാണ്. അയാൾ പറഞ്ഞു. ചികിത്സിച്ച് മാറ്റാവുന്നതേയുള്ളു. ഗോപിയെക്കൂട്ടി ഒരു ദിവസം വരണം. ഇതൊരു മാനസികാവസ്ഥയാണ്. [illegible]

അമ്മയോടുമുള്ള ഗോപിയുടെ ബന്ധം കൂടുതൽ സ്വഭാവികമാണ്. [illegible]

ഇതിലെവിടെയെങ്കിലും ഒരു സ്റ്റേജിൽ വളർച്ച നിന്നുപോകണമെന്ന് [illegible]

ഇതൊക്കെ ശരിയാണ്. ആശ ആലോചിച്ചു. ഇനി ഗോപിയെ ഡോക്ടറുടെ അടുത്തേക്ക് എങ്ങിനെയാണ് കൊണ്ടുവരിക? വൈകുന്നേരം ഗോപിയോട് ഡോക്ടറെ കാണേണ്ടകാര്യം പറഞ്ഞപ്പോൾ ഗോപി ചോദിച്ചു.

'നിനക്കെന്താണ് അസുഖം?'

'എനിക്കല്ല.'

'പിന്നെ?'

'നമുക്ക് ഗോപിയുടെ പ്രോബ്ലംസ് ഡോക്ടറുമായി സംസാരിക്കാം.'

'എന്റെ പ്രോബ്ലങ്ങളോ? എനിക്കെന്താണ് പ്രോബ്ലം?'

'ഗോപിക്കറിയാമല്ലോ അത്.'

ഗോപി പിന്നെ ഒന്നും പറഞ്ഞില്ല.

ഗോപി സംസാരിക്കുമെന്നും, അങ്ങിനെ സംസാരിച്ചുകൊണ്ടു തന്നെ ഈ പ്രശ്നങ്ങളൊക്കെ പരിഹരിക്കാമെന്നവൾ കരുതിയിരുന്നു. പക്ഷേ, ഗോപി സംസാരിച്ചില്ലെന്ന മാത്രമല്ല, അതിനടശേഷം ഒട്ടും അവളുടെ ഒപ്പമിരിക്കാൻ കൂടി മടി കാണിച്ചു. അയാൾ ആശയെ ഭയപ്പെടുന്നപോലെ തോന്നി. രാത്രികളിൽ അയാൾ വളരെ വൈകിയേ കിടപ്പറയിലേക്ക വന്നു. അതിനിടയ്ക്ക് ആശ ചിലപ്പോൾ ഉറങ്ങിപ്പോയിട്ടുണ്ടാകും.

ഗോപിയുടെ പെരുമാറ്റം അസഹനീയമായിരുന്നു. പക്ഷേ, അത് എത്രത്തോളം മാറ്റേണ്ടതുണ്ടെന്ന് ആശയ്ക്ക് അറിയില്ലായിരുന്നു. അമ്മായിയമ്മയും, നാത്തൂനും കൂടി അവൾക്കെതിരായി സമരം ചെയ്യാൻ തുടങ്ങിയപ്പോഴാണ്, ആ വീടിനെ വരുമാനം തന്നെ അതിൽ. ആകെക്കൂടെയിരുന്ന പല അസൗകര്യങ്ങളും അവൾക്കനുഭവിക്കേണ്ടതായി വന്നു.

ആദ്യം ഉടങ്ങിയത് ഭക്ഷണ സമയത്താണ്. രണ്ടു ദിവസം ഉടർച്ചയായി അവൾക്ക് വേണ്ടി ഒരു പ്ലേറ്റു ഗ്ലാസ്സും മേശപ്പുറത്തു മാറ്റി വെച്ചു. അവൾ വേറെ ഏതെങ്കിലും പ്ലേറ്റിൽ ഉണ്ണിലിരുന്നാൽ ആ പിഞ്ഞാണം മാറ്റി അവൾക്കായി വെച്ച പഴയ പിഞ്ഞാണം വെച്ചുകൊടുക്കും.

ആദ്യമൊന്നും ആശയ്ക്ക് ഇതിന്റെ അർത്ഥം മനസ്സിലായില്ല. പിന്നെ പണിക്കാരത്തിയാണ് ആശയോട് പറഞ്ഞത്.

'മോൾക്ക് എന്തൊക്കെയോ സൂക്കേടുണ്ടെന്നാണ് അവര് പറയണത്. എനിക്കൊന്നും തോന്നിയിട്ടില്ല.'

എന്തിനു സൂക്കേടാണോ? തനിക്ക് എന്തെങ്കിലും സൂക്കേടുണ്ടോ എന്നറിയാൻ അവർക്കാണോ ഇങ്ങനെ കഴിഞ്ഞത്. താനാകട്ടെ ഒന്നു ഇരുട്ടും കൂടി ചെയ്തിട്ടില്ല. പിന്നീട് ആലോചിച്ചപ്പോൾ അവൾക്കു മനസ്സിലായി. അമ്മയും മകനും കൂടെ വെവ്വേറെയാണെന്ന് അവർ വിചാരിക്കുന്നത് ശരിയല്ല. ഗോപിയോട് ഡോക്ടറെ കാണാമെന്ന് താൻ പറഞ്ഞത് അമ്മയുടെയും മകളുടെയും അടുത്തെത്തിയിരിക്കണം. മകന് മാനസികാസുഖമുണ്ടെന്ന് മതമകൾ പറഞ്ഞതിന് തിരിച്ചടിയാണ് ഈ അവിനയമെല്ലാം.

പെട്ടെന്നവൾക്ക് ദേഷ്യം തോന്നി. തനിക്കിതൊന്നും സഹിക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ല. തനിക്ക് ഗോപിയോട് സ്നേഹമുണ്ടോ എന്നവൾ സ്വയം ചോദിച്ചു. വിവാഹം കഴിഞ്ഞ് രണ്ടു മാസമായിട്ടും തൊട്ടിട്ടു കൂടിയിട്ടില്ലാത്ത ഒരാളോട് എങ്ങിനെ കണ്ടിട്ടാണ് സ്നേഹം വെച്ചു പുലർത്തുന്നത്? ഇനി സ്നേഹമുണ്ടെങ്കിൽത്തന്നെ അവൾക്കെന്തു ചെയ്യാനാണ്? മൂന്ന് മാനസികരോഗികളുടെ ഒപ്പം താമസിക്കാൻ അവൾ എന്തു കൊണ്ടും തയ്യാറുമല്ല. ഗോപി ഒറ്റക്കാണെങ്കിൽ എന്തെങ്കിലും ചെയ്യാമായിരുന്നു. ഒരു ഡോക്ടറെ കാണാൻ സമ്മതിപ്പിക്കാമായിരുന്നു.

രാത്രി അവൾ ഗോപിയോട് ചോദിച്ചു

'നമുക്ക് ഒറ്റയ്ക്ക് താമസിച്ചൂടെ?'

'അമ്മ സമ്മതിക്കില്ല.' അയാൾ പറഞ്ഞു. 'എന്തിനാ ഒറ്റയ്ക്ക് താമസിക്കുന്നത്? ഇവിടെ നല്ല സൗകര്യാണല്ലൊ?'

'ഇവിടെ എന്ത് സൗകര്യാണെന്നാണ് പറയുന്നത്? ആരും എന്നോട് സംസാരിക്കുന്നില്ല. എന്നെ അകറ്റി നിർത്താനാണ് ശ്രമിക്കുന്നത്. ഗോപിയടക്കം. കല്യാണം കഴിഞ്ഞാൽ ഒരു പെൺകുട്ടി ഇതൊന്നുമല്ല പ്രതീക്ഷിക്കുക. ഒരു പക്ഷേ, നമ്മൾ രണ്ടു പേരും മാത്രമെയുള്ളുവെങ്കിൽ കുറെയൊക്കെ മാറ്റമുണ്ടാവും.'

ഗോപി ഒന്നും പറഞ്ഞില്ല.

'പറയൂ. ഞാൻ അച്ഛനോട് ഒരു വീടന്വേഷിക്കാൻ പറയാം.'

'വീട് മാറാനൊന്നും അമ്മ സമ്മതിക്കില്ല.' ഗോപി തറച്ചു പറഞ്ഞു.

'എന്തിനാണ് അമ്മയുടെ സമ്മതം നോക്കുന്നത്? ഗോപി കുട്ടിയൊന്നുമല്ലല്ലൊ.'

അയാൾ ഒന്നും പറഞ്ഞില്ല. ഇതൊരു നല്ല അടവാണ്. തനിക്കെതിരായി സംസാരം വരുമ്പോൾ മൗനം ദീക്ഷിക്കുക.

ഇനി സംസാരിക്കുന്നതിൽ വലിയ അർത്ഥമൊന്നുമില്ല, ആശ വിചാരിച്ചു. ഈ രാത്രികൂടി ഇവിടെ കഴിയുക. പിന്നെ മകനെ അമ്മയുടെയും, പെങ്ങളുടെയും ലാളനക്ക വിട്ട് തനിക്ക് സ്ഥലം വിടാം. ഇങ്ങിനത്തെ ദാമ്പത്യത്തേക്കാൾ നല്ലത് വീട്ടിലിരുന്ന് തല നരയ്ക്കുന്നതാണ്. ഈ കഥകളെല്ലാം പറഞ്ഞാൽ മനസ്സിലാവുന്ന വല്ല ചെറുപ്പക്കാരും ഉണ്ടാവുമെന്നും, അവരെ വിവാഹം ചെയ്താൽ ഇനിയും തനിയ്ക്കൊരു ജീവിതം കെട്ടിപ്പടുക്കാൻ പറ്റുമെന്നും അവൾക്കുറപ്പു തോന്നി. ഇനിയും വൈകിക്കാതിരിക്കുകയാണ് നല്ലത്.

അവൾ അന്നു സുഖമായി ഉറങ്ങി. അവൾ തീരുമാനമെടുത്തു കഴിഞ്ഞിരുന്നു.

രാവിലെ ഗോപി ഉണരുന്നതിനുമുമ്പ് അവൾ സൂട്ട്കേസിൽ അവളുടെ വസ്തുങ്ങൾ ഒരുക്കിവെച്ചു. ഗോപി ഉണർന്ന് താഴെ വരുന്നതും കാത്തു. ഗോപി താഴെ വന്നപ്പോൾ അവൾ പറഞ്ഞു.

'ഞാൻ പോണു.'

'നീ എങ്ങോട്ടാണ് യാത്ര? അമ്മായിയമ്മയുടെ ചോദ്യം.'

'വീട്ടിലേക്ക്.'

'അങ്ങിനെ ഇടയ്ക്കിടയ്ക്ക് വീട്ടിലേക്ക് പോകാനൊന്നും പറ്റില്ല. അവർ പറഞ്ഞു. നീയല്ലെ ഒരു മാസം മുമ്പ് പോയി വന്നത്.'

'ഞാൻ എന്റെ വീട്ടിലേക്കാണ് പോകുന്നത്.' ആശ പറഞ്ഞു.

'ഒന്നുമില്ലെങ്കിൽ ആൾക്കാരെന്താ വിചാരിക്ക്യാ?' അമ്മായിയമ്മ വീണ്ടും.

കല്യാണം കഴിഞ്ഞ് രണ്ടുമാസത്തിനുള്ളിൽ ഭാര്യ ഭർത്താവിന്റെ വീട്ടിൽ നിന്ന് പോകുകയാണെങ്കിൽ അതിന്റെ കാരണവും ആൾക്കാർ ശരിക്കുതന്നെ ധരിക്കും!

ആശ കുറച്ചുറക്കെ തന്നെ പറഞ്ഞു. അവൾ പറഞ്ഞ വാചകത്തിന്റെ അർത്ഥം പരതി ഗ്രഹിക്കുവാൻ സമയം കുറച്ചെടുത്തു കാണണം. അതിനിടയ്ക്ക് അമ്മയെയും, മകളെയും, മകനേയും ഒരു ഫാമിലി ഫോട്ടോ എടുക്കാൻ നിൽക്കുന്ന മട്ടിൽ നിർത്തി ആശ സൂട്ട്കേസുമായി പുറത്തിറങ്ങി. ദൂരെ അവൾ ബസ്സിന്റെ ഹോൺ കേട്ടിരുന്നു. ബസ്സ് തെറ്റാതിരിക്കാൻ അവൾ വേഗം നടന്നു.

□

ഇ. ഹരികുമാർ

1943 ജൂലൈ 13-ന് പൊന്നാനിയിൽ ജനനം. അച്ഛൻ മഹാകവി ഇടശ്ശേരി ഗോവിന്ദൻ നായർ. അമ്മ ഇടക്കണ്ടി ജാനകി അമ്മ. കൽക്കത്തയിൽ വച്ച് ബി. എ. പാസ്സായി. 1972-ൽ ലളിതയെ വിവാഹം ചെയ്തു. മകൻ അജയ് വിവാഹിതനാണ് (ഭാര്യ: ശ്രുഭ). കൽക്കത്ത, ദില്ലി, ബോംബെ എന്നീ നഗരങ്ങളിൽ ജോലിയെടുത്തു. 1983-ൽ കേരളത്തിലേയ്ക്ക് തിരിച്ചു വന്നു. 1962 തൊട്ട് ചെറുകഥകളെഴുതി തുടങ്ങി. ആദ്യത്തെ കഥാസമാഹാരം 'ക്രൗകൾ' 72-ൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. പതിനഞ്ചു കഥാസമാഹാരങ്ങളും ഒമ്പത് നോവലുകളും ഒരു അനുഭവക്കുറിപ്പും പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

പുരസ്കാരങ്ങൾ

- 1988-ലെ കേരള സാഹിത്യ അക്കാദമി പുരസ്കാരം 'ദി നോസറിന്റെ കുട്ടി' എന്ന കഥാസമാഹാരത്തിന്.
- 1997-ലെ പത്മരാജൻ പുരസ്കാരം 'പച്ചപ്പയ്യിനെ പിടിക്കാൻ' എന്ന കഥയ്ക്ക്.
- 1998-ലെ നാലപ്പാടൻ പുരസ്കാരം 'സൂക്ഷിച്ചുവച്ച മയിൽപ്പീലി' എന്ന കഥാസമാഹാരത്തിന്.
- 2006-ലെ കഥാപീഠം പുരസ്കാരം 'അനിതയുടെ വീട്ടി' എന്ന കഥാസമാഹാരത്തിന്.
- 2012-ലെ ഏറ്റവും മികച്ച കഥയ്ക്കുള്ള കേരള സ്റ്റേറ്റ് ചലച്ചിത്ര അക്കാദമി അവാർഡ് 'ശ്രീപാർവ്വതിയുടെ പാദം' എന്ന കഥയ്ക്ക്.

ആഡിയോ റിക്കാർഡിങ്, വെബ് ഡിസൈനിങ്, മൾട്ടിമീഡിയ പ്രൊഡക്ഷൻ, പുസ്തകപ്രസിദ്ധീകരണം എന്നിവയിൽ ഏർപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. 1998 മുതൽ 2004 വരെ കേരള സാഹിത്യ അക്കാദമി അംഗമായിരുന്നു.

പിൻകുറിപ്പ്

- മുപ്പതു മുതൽ നാല്പതു മിനിട്ടിനകം വായിച്ചു തീർക്കാവുന്ന ഉള്ളടക്കമാണ് സായാഹ്ന പുറത്തിറക്കുന്ന ഈ ഫോൺ പിഡിഎഫുകളിൽ ഉള്ളത്. ഇതു വായിക്കുവാനായി ഒരിക്കലും ഒരു കമ്പ്യൂട്ടറോ ഡെസ്ക്ടോപ് ആപ്ലിക്കേഷനുകളൊ ആവശ്യമില്ല.
- ആധുനിക മനുഷ്യന്റെ സന്തതസഹചാരിയായ സ്മാർട്ട് ഫോണുകളുടെ സ്ക്രീനിൽ തന്നെ വായിക്കുവാൻ തക്ക രീതിയിലാണ ഈ പിഡിഎഫുകൾ വിന്യസിച്ചിരിക്കുന്നത്. ഫോണിന്റെ വീതിക്കു നിജപ്പെടുത്തിയ രീതിയിലാണ് മാർജിനുകൾ ചിട്ടപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നത്.
- പിഡിഎഫ് പ്രമാണങ്ങൾ വായിക്കുവാനുള്ള പ്രയോഗങ്ങൾ എല്ലാതരം സ്മാർട്ട്ഫോണുകളിലും ഇന്നു ലഭ്യമാണ്. എന്നിരിക്കിലും സൗജന്യമായി കിട്ടുന്ന അഡോബി അക്രോബാറ്റ് റീഡർ ആണ് ഇവയിൽ ഏറ്റവും മുന്തിയത്. അതുകൊണ്ട് അഡോബി റീഡർ ഇൻസ്റ്റാൾ ചെയ്യുകയും അതിൽ ഈ ഫോൺ പിഡിഎഫുകൾ വായിക്കുകയും ചെയ്യുക.
- സ്വതന്ത്രപ്രസാധനം ആഗ്രഹിക്കുന്ന/ഇഷ്ടപ്പെടുന്ന ആർക്കുവേണമെങ്കിലും സായാഹ്നയിലൂടെ സ്വന്തം കൃതികൾ പ്രസാധനം ചെയ്യാവുന്നതാണ്. 30 മുതൽ 60 മിനിട്ടുകൾക്കകം വായിച്ചുതീർക്കാവുന്ന ഉള്ളടക്കം – കഥകൾ, അനുഭവക്കുറിപ്പുകൾ, ലേഖനങ്ങൾ, അഭിമുഖങ്ങൾ, സിനിമാനിരൂപണങ്ങൾ, കവിതകൾ – എന്നു തുടങ്ങി എന്തുവേണമെങ്കിലും അയയ്ക്കാവുന്നതാണ്. അയയ്ക്കേണ്ട വിലാസം: <editors@sayahna.org>.
- പ്രതികരണങ്ങൾ <editors@sayahna.org> എന്ന ഇമെയിലിലേയ്ക്കോ, ഈ വെബ് പേജിൽ കമന്റുകളായോ ചേർക്കുക. നിർദ്ദേശങ്ങളും വിമർശനങ്ങളും എപ്പോഴും സ്വീകാര്യമാണ്. അവ സായാഹ്നപ്രവർത്തകർക്ക് കൂടുതൽ ഉത്തേജനം നൽകുന്നതാണ്.

സായാഹ്ന ഫൗണ്ടേഷൻ, റിവർ വാലി ക്യാംപസ്, മലയിൻകീഴ്, തിരുവനന്തപുരം, ഇന്ത്യ 695571
URL: <books.sayahna.org>